

مدت زیادی است که دولت آمریکا برای تسلط بر افکار عمومی سایر ملل، از ابزارهای رسانه‌ای، به‌ویژه سینما، بهره می‌برد. در این میان، سینمای هالیوود، که بخش عمده تولیدات سینمایی آمریکا (سالبانه بیش از هزار حلقه فیلم (www.wiki.answers.com) را برعهده دارد، مأموریت یافته است در جهت بسط سلطه استکبار جهانی و امپریالیسم فرهنگی نوین، همسو با سیاست خارجی دولت آمریکا و نظام سرمایه‌داری غرب، اقدامات فرهنگی لازم را به انجام رساند.

از عمده‌ترین فعالیت‌های سینمایی هالیوود، تبیین محوری «خودی» از «غیرخودی» است که در قالب دو مفهوم «خیر» و «شر» یا «قهرمان» (protagonist) و «ضد قهرمان» (Antagonist) در داستان نمود پیدا می‌کند. این تقسیم‌بندی معرف رسانه‌ای دو جبهه حق و باطل با محوریت سیاست‌های توسعه‌طلبانه و منفعت‌جویانه نظام حاکم بر آمریکا است که در مصافی نابرابر و پایان‌ناپذیر و در میدانی به پهنای همه جهان و افقی به گستره همه تاریخ، در تقابل با یکدیگر قرار گرفته‌اند. روشن است که نماینده بلامنزاع این حق، امپریالیسم فرهنگی به رهبری آمریکا است. بر این اساس، هرگاه یک تمدن، ملت یا یک جریان فکری به‌صورت کلی یا جزئی در موضعی مخالف با روند غالب فرهنگی، سیاسی و اقتصادی غرب قرار گیرد ماشین تبلیغاتی و تخریبگر استکبار جهانی به‌کار افتاده، طرف مقابل را با انواع تهمت‌های تخریبی در اردوگاه شیطان و جبهه باطل جای می‌دهد.

یکی از جریان‌های فرهنگی پرنفوذ و قدرتمند، که در چند دهه اخیر در مقابل تمامیت‌خواهی غرب قد علم کرده، فرهنگ اسلامی با محوریت انقلاب اسلامی ایران است که با طرحی کاملاً متفاوت، برخی آرمان‌های متعالی همچون عقلانیت ارزشی و اخلاق‌محور، آزادی، عزتمندی، معنویت، عدالت، سعادت و تعالی انسانی، ظلم‌ستیزی، استکبارگریزی، و رهایی مظلومان و مستضعفان از یوغ مستکبران را در جهان مطرح ساخته و در سطح کشور نیز سعی کرده است تا حد امکان، زمینه تحقق عینی آنها را در مقیاس ملی فراهم سازد. ظهور این رقیب ایدئولوژیک دارای دواعی جهانی، نظام لیبرالیستی زیاده‌خواه و توسعه‌طلب غرب را، به‌ویژه در فضای تک‌قطبی پس از سقوط مارکسیسم، خوش نیامده، و به انحای گوناگون، در مقام مبارزه قهرآمیز با آن برآمده است. بخش قابل‌توجهی از مبارزه نرم با این مدعی نوظهور به بنگاه سینمایی «هالیوود» واگذار شده است. هالیوود نیز در پی این مأموریت، از طریق محصولات متنوع رسانه‌ای و با بهره‌گیری از شگردهای آزمون‌شده، همچون «شرطی‌سازی منفی اذهان و ضمائر ناخودآگاه مخاطبان» وارد عمل گردیده است. از جمله نتایج مقصود یا جلوه‌های بارز این

هالیوود و توطئه اسلام‌هراسی با شگرد نفوذ در ناخودآگاه

sharaf@qabas.net

ganji.70552@yahoo.com

سیدحسین شرفالدین / استادیار مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی

سیدمهدی گنجیانی / سطح چهار حوزه علمیه قم

دریافت: ۱۳۹۲/۱۲/۱ - پذیرش: ۱۳۹۳/۴/۱۰

چکیده

ظلم‌ستیزی دین اسلام و دفاع از حقوق مستضعفان، همواره برای غرب هزینه‌های سنگینی داشته است. طی سال‌های اخیر، که متأثر از انقلاب اسلامی ایران، موج بیداری اسلامی در جهان ایجاد گردیده، به‌صورت مضاعف وجود اسلام برای مستکبران جهانی غیرقابل تحمل شده است. از این‌رو، استکبار جهانی سعی کرده تا از راه‌های گوناگون، به‌ویژه از طریق سینما و صنعت فیلم و با محوریت سینمای جهان‌گستر «هالیوود»، ضرباتی بر اعتبار و جایگاه قدسی این دین آسمانی و هویت مسلمانان وارد کند. هالیوود با تمرکز بر ضمیر ناخودآگاه و شرطی‌سازی ذهن، ذائقه مخاطبان را به پذیرش باورها، ارزش‌ها و آرمان‌های مطلوب خود، به‌عنوان گفتمان غالب، و مخدوش ساختن آموزه‌ها و ایدئولوژی‌های ناهمسو با منافع استکبار جهانی، ترغیب و تشویق می‌کند. موضوع این نوشتار برجسته‌ساختن خصومت بیش از صد ساله آمریکا با اسلام و مسلمانان، از طریق سینمای هالیوود با استفاده از شرطی‌سازی منفی اذهان مخاطبان جهانی و نفوذ تدریجی در ناخودآگاه آنهاست. این مهم با روش نشانه‌شناسی و تحلیل محتوای مجموعه‌ای از فیلم‌های شناخته‌شده و پرآوازه منتخب در حوزه اسلام‌ستیزی صورت گرفته است. در این نوشتار، به شیوه استفاده عملی هالیوود از فن «تداعی معانی» و «شرطی‌سازی» در ایجاد اسلام‌هراسی، بیشتر توجه شده است.

کلیدواژه‌ها: اسلام، سینما، هالیوود، شرطی، تداعی، ضمیر، ناخودآگاه، خشونت.

تهاجم فرهنگی، نامعقول و غیرانسانی معرفی کردن برخی از آموزه‌های اعتقادی و آداب و مناسک دینی مسلمانان است. اتهامات واهی و مکرر استکبار جهانی به جمهوری اسلامی، مبنی بر حمایت از تروریسم، نقض حقوق بشر، نقض حقوق اقلیت‌ها، فقدان آزادی و دموکراسی، و حقوق مدنی نمونه‌ای از واکنش شبه‌دیپلماتیک غرب به اقدامات جهانی ایران به‌عنوان طلایه‌دار این فرهنگ متعالی است. بخشی از این اتهامات در قالب نمادهای تصویری رسانه‌ای نمود یافته است. این نوشتار تلاش کرده است این تهاجم رسانه‌ای را تبیین و تشریح کند.

سؤال اصلی این است که سینمای هالیوود با چه شگردهایی بدبینی نسبت به اسلام و مسلمانان را در ضمیر ناخودآگاه مخاطب درونی می‌کند؟

تأثیر سینما و تصویر

تصویر جایگاه ویژه‌ای در دستگاه ادراکی و روانی انسان دارد. اگر پنج حس خود را به‌مثابه پنج دروازه ورودی روحمان تلقی کنیم، خواهیم دید که در نتیجه ارتباط با محیط اطراف و پدیده‌های پیرامونی، در هر شبانه‌روز، بیش از سه چهارم اطلاعات دریافتی از طریق حس بینایی، یعنی تصویر، به حوزه ادراکی ما وارد می‌شود، و این همان نقطه کانونی اثربخشی سینماست (ر.ک. دفلور و دنیس، ۱۳۸۳، ص ۵۷۹-۶۶۶؛ مک کوایل، ۱۳۸۲، ص ۳۶۰-۳۷۴).

تردید نیست که تصویر متحرک، که مصداق بارز آن سینماست، یکی از تأثیرگذارترین ابزارهای ارتباطی در دنیای امروز است. به بیان نیل پستمن، جامعه‌شناس آمریکایی، جهان امروز جهان تصویر است. تلویزیون به‌منزله یک رسانه دیداری و شنیداری، زندگی انسان‌ها را تسخیر کرده است. وی سه دوره برای انتقال معلومات ذکر می‌کند: دوره اول، انتقال معلومات به وسیله زبان است. دوره دوم، کتابت و نوشتن است. در این دوره، کتاب حافظ و حامل معنا برای نسل بعدی است. سومین دوره، دوره تصویر است که تصویر سینمایی و تلویزیونی جای دو موج قبلی نشسته است. او این دوره را مربوط به عصر جدید می‌داند. از نگاه وی، یک ثانیه تصویر به اندازه هزار حرف تأثیرگذار است؛ یعنی میزان تأثیرگذاری یک ثانیه تصویر برابر با چهار برگه A4 است (پستمن، ۱۳۸۶، ص ۱۱۰-۱۲۰).

مواجهه دین و نهاد رسانه

وسایل ارتباط جمعی (رادیو، تلویزیون، سینما و اینترنت) اینک از مهم‌ترین لوازم زندگی بشر به‌شمار می‌آیند. آنها اکنون به یمن پیشرفت‌های شگرف فناوریانه، بدون هیچ مانع و محدودیتی، مرزهای

جغرافیایی، فرهنگی و سیاسی را درنوردیده و از مهم‌ترین، فراگیرترین، پرنفوذترین و پرمصرف‌ترین منابع اطلاعاتی و معرفتی بشر محسوب می‌شوند.

طی قرن بیستم، دین و رسانه روزبه‌روز ارتباط نزدیک‌تری با یکدیگر برقرار کردند. بخش اعظم آموزه‌ها و تجربه‌های مربوط به مذهب و معنویت، از طریق رسانه‌ها منتقل و دریافت می‌شود (ر.ک. هوور، ۱۳۸۸، ص ۶۷-۱۱۸). نقش رسانه در انتقال و اشاعه پیام‌های دینی و متقابلاً نقش دین در بهره‌گیری از رسانه‌های نوین و تسهیل رابطه میان مردم با رسانه، از جمله موضوعات محوری است که بخشی از دغدغه‌های اندیشمندان حوزه‌های علوم اجتماعی، علوم ارتباطات، مطالعات فرهنگی، و مطالعات دین‌پژوهی را به خود اختصاص داده است. با ظهور رسانه‌های جدید و طرح نظریه‌های ارتباطی گوناگون و نیز شرایط اجتماعی خاص هر دوره، دیدگاه‌های متعددی در خصوص نحوه تعامل دین و رسانه در میان اهل نظر، شکل گرفته است.

تردید نیست که رسانه‌های «مکتوب»، «صوتی» و «تصویری» در قابلیت‌ها و ظرفیت‌ها و نیز کاستی‌ها و محدودیت‌ها، برای انتقال پیام‌های دینی تفاوت‌های محسوسی دارند. عطف توجه به همین ویژگی‌ها، خود یکی از دلایل طرح موضوع مختلف در میان مروجان و مبلغان دین، برای استفاده از رسانه‌های نوظهور بوده است.

حسب شواهد تاریخی، قدمت بهره‌گیری دین از رسانه‌های نوظهور، به سال ۱۹۲۰ برمی‌گردد که «اوانجلس‌ها» به‌منظور رساندن پیام کلیسا به درون خانه‌ها، از رسانه صوتی رادیو استفاده کردند (باهنر، ۱۳۸۷، ص ۱۶۹). از آن زمان به بعد، همواره میان کلیسا و اصحاب رسانه، مباحثاتی در خصوص قوت‌ها و ضعف‌های عملی رسانه‌ها برای مأموریت تبلیغی جریان داشته است. ورود رسانه‌های تصویری به دلیل نمایشی کردن پیام‌ها، بهره‌گیری از نمادهای ملموس و مشهود، جاذبه‌های زیاد، قدرت تأثیرگذاری بالا، مصرف انبوه، و تأثیرهای بالقوه مخرب بر فرهنگ دینی و نظام اعتقادی و ارزشی مؤمنان، دغدغه‌ها و خرده‌گیری‌های معطوف به نحوه تعامل دین و رسانه را به عرصه‌های جدیدتری سوق داد. از آن تاریخ تاکنون، آثار متعددی متضمن دیدگاه‌های موافق و مخالف، به‌ویژه در خصوص پیامدهای تخریبی این نوع رسانه‌ها برای فرهنگ عمومی و نیز فرهنگ دینی، ارائه شده است. توجه دادن به نقش رسانه‌های تصویری، به‌ویژه تلویزیون، در سکولاریزه کردن فرهنگ و جامعه، از جمله این دیدگاه‌های اعتراضی است. البته به‌رغم همه انتقادات، ضرورت بهره‌گیری دین از رسانه‌های نوین در تبلیغ و ترویج پیام خود، امری گریزناپذیر

است (ر.ک. باهنر، ۱۳۸۷، ص ۱۶۷-۱۹۳؛ آوینی، ۱۳۹۰، ج ۱، ص ۱۴۹-۲۴۴؛ هوور و لاندبای، ۱۳۸۵، ص ۲۷-۴۷ و ۳۷۸-۳۴۹).

در اینکه رسانه از ذات و اقتضائات ذاتی مستقلی برخوردار بوده یا عاری از ذات و ذاتیات متعین همچون مرکب راهواری در خدمت انتقال هر بار معنایی (ازجمله دین) است، دیدگاه‌های مختلفی وجود دارد. در هر حال، بخشی از چالش رسانه‌های نوین - مثل تلویزیون و سینما - با دین، به اختلاف نظر در همین ویژگی برمی‌گردد. در چند دهه اخیر، تلاش‌های زیادی برای رفع یا توجیه این چالش‌ها صورت پذیرفته، اگرچه هنوز هم برخی اختلاف‌نظرها، به‌ویژه در میان پژوهشگرانی که با رویکردهای دینی و به‌ویژه اسلامی به حوزه دین و رسانه وارد شده‌اند، وجود دارد (ر.ک: حسینی، ۱۳۸۶، ص ۱۳۵-۱۴۸).

از جمله اندیشمندان داخلی، که در توضیح نسبت میان دین و رسانه دیدگاه‌های درخور تأملی مطرح کرده، شهید سیدمرتضی آوینی است. او بارها موافقت خود را با این عبارت مشهور مک لوهان در باب فناوری نوین رسانه‌ای که «رسانه همان پیام است» اعلام داشته است. مک لوهان بر آن بود که رسانه‌های نوین حامل بارهای ارزشی، نظام معنایی و مفهومی خاص خود هستند و به تدریج، آنها را بر کاربرانشان، حتی اگر خواهان آن نباشند و آن را نپسندند، تحمیل می‌کنند. آوینی نیز همانند مک لوهان، خنثا و بی‌طرف بودن فناوری‌های نوین، به‌ویژه فناوری‌های رسانه‌ای نظیر سینما و تلویزیون را رد می‌کند.

از دید وی، ما معمولاً ذات وسایل را نادیده گرفته، ساده‌لوحانه خیال می‌کنیم که از هر چیزی می‌توانیم هر طور که می‌خواهیم استفاده کنیم، و حال آنکه چنین نیست. تلویزیون و سینما ابزار و وسیله‌ای نیستند که هر کس هر طور بخواهد، آنها را به کار برد.

از نگاه آوینی، رسانه‌های نوین مرکب‌های راهواری نیستند که در خدمت هر نوع کاربردی با هر اعتقاد و جهت‌گیری قرار گیرند و تنها نیاز به هی کردن داشته باشند. بی‌شک، این ابزارها حامل بارهای مفهومی و گرایش‌های خاصی هستند که طبعاً رابطه مساوی با هر نوع عقیده و محتوایی ندارند، بلکه بعضی از عقاید و گرایش‌ها را به خوبی برمی‌تابند و آنها را بازتاب می‌دهند و برخی دیگر را پس می‌زنند و برای همراهی با آنها بسیار بدقلقی و لگدپرانی می‌کنند. برای مثال، برخی رسانه‌های تصویری همچون سینما با مضامین تفریح و سرگرمی و خشونت و سکس، نسبت بسیار روان‌تری در مقایسه با مضامین دینی و اخلاقی نظیر جدیت، حیا، عفاف، کف نفس، طمأنینه، قناعت که لازمه پرورش انسان و جامعه متدین و متخلق هستند، دارند.

قالب‌های هنری غربی هر نوع پیام یا محتوایی را بر نمی‌تابند و کسی که می‌خواهد در سینما و تلویزیون عوالم غیب و حال و هوای معنوی انسان‌ها را به تصویر بکشد، باید بر فن بسیار پیچیده این وسایل غلبه پیدا کند و گستره کارآیی آنها را عمیقاً بشناسد (ر.ک: آوینی، ۱۳۹۰، ج ۱، ص ۲۸-۱۱ و ۴۵-۸۰).

از نظر کسانی همچون سیدحسین نصر، ذات مدرنیته و رسانه‌های آن با روحیه فردگرایی گره خورده و این دو قابل تفکیک از یکدیگر نیستند، درحالی‌که آموزه‌های دینی مؤید تام و تمام تفکر فردگرایی نیست. به نظر وی، اروپا از عصر نوزایی به بعد، از تمدن سنتی مسیحی خود گسست و این گسستن پیش از آنکه در زمینه‌های فلسفه و کلام یا در ساختار جامعه و هر زمینه دیگری انعکاس یابد، در هنر تجلی یافت (نصر، ۱۳۷۶، ص ۳۱). نیازی به ذکر نیست که بخش اعظم هنر [تصویری] جدید غربی بر مذهب اصالت فرد، ذهن‌گرایی، و محرک‌های روانی هنرمند منفرد مبتنی است، نه بر معیارهای الهی که تعالی‌دهنده هنرمند است (همان، ص ۳۱۸).

علل اسلام‌هراسی غرب

در طول تاریخ، همواره ارتباط مستقیمی بین روند گسترش اسلام و اقدامات اسلام‌ستیزانه و اسلام‌هراسانه وجود داشته است. هرگاه روند گسترش اسلام، به‌ویژه در سرزمین‌های تحت سلطه فرهنگ غرب، شدت گرفته در واکنش به آن، تلاش برای مخدوش کردن چهره اسلام و مسلمانان نیز تشدید شده است.

اقدامات رسانه‌های غربی در فضا سازی منفی، با هدف مخدوش ساختن چهره اسلام و مسلمانان، پدیده‌ای نوین و بی‌سابقه نیست. سابقه تاریخی این ماجرا به ابتدای رسالت پیامبر اکرم ﷺ و متعاقب نفوذ اسلام به مناطق تحت سلطه مسیحیت و یهود برمی‌گردد. در جریان جنگ‌های صلیبی، ورود استعمار کهن به سرزمین‌های اسلامی و ظهور پدیده شرق‌شناسی، نهضت‌های جهادی برای بیرون راندن استعمار کهن از این سرزمین‌ها، و ورود استعمار نوین این رویارویی در قالب‌ها و به اشکال دیگری تجدید شد. وقوع برخی تحولات دوران‌ساز در سال‌های اخیر، این تقابل را وارد مرحله جدیدی کرد. این تحولات به اجمال عبارتند از:

الف. وقوع انقلاب اسلامی ایران

انقلاب اسلامی، نقش مهم و بی‌بدیلی در ایجاد و تقویت خودآگاهی دینی در میان مسلمانان و بازیابی

هویت اسلامی ایفا کرد و زمینه بیداری اسلامی را در بسیاری از مناطق جهان اسلام فراهم نمود. طبیعی است که این بیداری و بازگشت به هویت اسلامی، بالقوه می‌تواند منافع غرب در جهان اسلام را، که همواره در پرتو غفلت مسلمانان، استبداد داخلی و وابستگی حاکمان و رهبران این کشورها تأمین می‌شده است، در معرض مخاطره و تهدید قرار دهد. بی‌شک، یکی از اصلی‌ترین دواعی و انگیزه‌ها برای رسانه‌های غرب‌محور که سبب درگیر شدن آنان در معرکه اسلام‌هراسی و اسلام‌ستیزی شده، از این تحول و تبعات روشنگرانه آن سرچشمه گرفته است.

ب. فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی

با فروپاشی شوروی (سابق) در سال ۱۹۸۹ و تک‌قطبی شدن جهان و پایان یافتن صوری جنگ سرد رسانه‌های غربی، به‌ویژه سینمای هالیوود، برای پر کردن خلأ بیگانه‌هراسی – که همواره یکی از اهرم‌های ایدئولوژیک برای ایجاد هراس در جهان اسلام و سایر کشورهای وابسته و اتحاد و یکپارچگی در میان کشورهای غربی استعمارگر بوده است – خطر اسلام را به‌عنوان یک قدرت نوظهور، جایگزین خطر کمونیسم کردند. جان گالیون، فرمانده نیروهای «ناتو»، می‌گوید: «ما جنگ سرد را از روسیه کمونیست بردیم، حال می‌توانیم پس از یک کجروی هفتاد ساله، به نبرد واقعی خود، که قدمتی ۱۴۰۰ ساله دارد و همانا رویارویی با اسلام است، بازگردیم» (یزدی‌نژاد، ۱۳۸۷، ص ۹).

ساموئل هانتینگتون نیز، که از نظریه‌پردازان اسلام‌ستیز محسوب می‌شود، در نظریه «برخورد تمدن‌ها» (۱۹۹۳)، که به جهان پس از فروپاشی بلوک شرق نظر دارد، سخن از شکل‌گیری تمدن‌های نوظهور به میان آورده است. وی از میان تمدن‌های موجود، خطرناک‌ترین تمدن برای مواجهه با غرب را تمدن اسلامی می‌داند. از دید وی، جهان غرب باید به‌گونه‌ای این تمدن را مهار کند (هانتینگتون، ۱۳۸۶، ص ۱۷۹).

ج. وقوع حادثه تروریستی ۱۱ سپتامبر

سومین موج اسلام‌هراسی، در پی وقوع حادثه ۱۱ سپتامبر و انفجارهای نیویورک و واشینگتن، به راه افتاد. جورج بوش پس از وقوع این حادثه، اعلام کرد که جنگ‌های صلیبی مجدداً شروع شده است (www.keyhannews.ir). فوکویاما، نظریه‌پرداز آمریکایی، یک ماه پس از این واقعه، در مصاحبه‌ای با روزنامه گاردین تأکید کرد که اسلام تنها نظام فرهنگی است که مدرنیته غربی را تهدید می‌کند. ویلیام

کوهن، وزیر دفاع (سابق) آمریکا، نیز اعلام کرد که جنگ آمریکا و متحدانش با اسلام، جنگ چهارم جهانی است. وی دوران ۴۵ ساله جنگ سرد را به‌عنوان جنگ جهانی سوم، و نبرد بین تمدن غرب و اسلام را به‌عنوان جنگ چهارم معرفی می‌کرد (ر.ک: سعید، ۱۳۷۸؛ رضایی‌یزدی، ۱۳۸۶، ص ۲۲۹-۲۵۱؛ fuller, 2004, p. 145-149؛ سمتی، ۱۳۸۵، ص ۱۰۵-۱۰۷).

شگردهای اسلام‌هراسی هالیوودی

در نظام رسانه‌ای غرب، به‌ویژه سینمای هالیوود، همواره این پیام کلی به ذهن و ضمیر ناخودآگاه مخاطبان جهانی القا می‌شود که سرچشمه تمام اعمال خشن، غیرانسانی، تروریستی و اخلال در نظم جهانی و به‌طور کلی، هر رویداد غیرمنتظره‌ای که در جهان اتفاق می‌افتد، مسلمانان هستند. مبنای این کنش مسلمانان نیز ریشه در آموزه‌های مذهبی آنها، یعنی اسلام دارد. این رسانه‌ها برای القای این پیام، از شگردهای متعددی استفاده می‌کنند و تاکنون در قالب صدها فیلم، مجموعه تلویزیونی، پویانمایی و بازی‌های رایانه‌ای، به این موضوع به‌طور مستقیم و غیرمستقیم توجه داده و اسلام و مسلمانان را با القاب و عناوین خاص، مسبب بسیاری از وقایع اتفاق‌افتاده معرفی کرده‌اند.

ازجمله شگردهای تخریبی آنها، توسل به حربه انگ‌زنی، توهین، تحقیر و تمسخر صریح و ضمنی است. روشن است که این القائات به علت تنوع قالب‌ها، تکنر موضوعات، تنوع پردازش‌ها، تکرارپذیری و بهره‌گیری از ضمائم، به تدریج، به ضمیر ناخودآگاه مخاطب نفوذ و رسوخ کرده، زمینه نوعی شرطی‌سازی ذهن و تداعی معانی را در نظام ادراکی او ایجاد می‌کنند.

روش «تداعی معانی» و «شرطی‌سازی» ذهن، فرایندی است که در آن، مخاطب موضوعی را با موضوع دیگر پیوند می‌دهد و مواجهه او با هر ایده، شخص، مسئله یا رویدادی، در صورت داشتن تناسبی اندک با ذخایر فکری و عناصر مألوف و معهود ذهنی او، می‌تواند همه آن ذهنیت را فعال سازد و به سطح خودآگاه هدایت کند. برای مثال، مخاطب ممکن است با استشمام بوی عطری خاص، به شخص، مکان یا واقعه خاصی منتقل شود، صرفاً به دلیل آنکه قبلاً این عطر را از آن شخص یا در آن مکان یا مقارن با وقوع واقعه‌ای خاص استشمام کرده است. بالاتر اینکه ممکن است ده‌ها خاطره دیگر نیز از طریق این استشمام، در ذهن او – صرفاً به دلیل برخی تناسبات ذهنی غالباً ناشناخته – تداعی شود. این همبستگی ذهنی میان موضوعات گوناگون، فرد را به‌صورت ناخودآگاه در موقعیتی قرار می‌دهد که از ارتباط عینی یا ذهنی با هر یک، به دیگری منتقل شود. این تداعی، زمینه تفسیر دریافت‌های بعدی را بر اساس ذهنیت‌های مرتکز قبلی نیز فراهم می‌سازد.

۱. شرطی‌سازی اذان با تصاویر و صداهاى ناهنجار

یکی از اصوات قدسی و صداهاى آسمانی، که نزد همگان به‌عنوان آهنگ و صوت اختصاصی اسلامی معرفی و شناخته شده، بانگ ملکوتی «اذان» است. در فیلم‌های هالیوودی متعدد، این صوت آسمانی، که هدف آن تذکر و ترغیب مؤمنان به اقامه نماز، امتثال بندگی و تعالی و تقرب معنوی - اخلاقی است، همراه با صحنه‌ها، تصاویر و اصوات نفرت‌انگیز، خشن و غیراخلاقی به تصویر کشیده شده تا طبق تحلیل‌های ناخودآگاه، مخاطبان به هنگام شنیدن اذان، به کلمات، صحنه‌ها، اصوات و اعمال خشن و غیراخلاقی مقارن آن منتقل شوند، یا بعکس، با دیدن و شنیدن آنها، به صوت اذان انتقال یابند. در جدول ذیل، پخش اذان در فیلم‌های هالیوودی همراه با صداها و صحنه‌هایی که هنگام پخش اذان مقارنت یافته‌اند، درج شده است.

جدول (۱): شرطی‌سازی اذان با تصاویر و صداهاى ناهنجار توسط هالیوود

نام فیلم	سال	صحنه‌هایی که هنگام اذان در حال نمایش است	صدایی که هنگام اذان در حال پخش است
حکومت نظامی	۱۹۹۸	هلی‌شات از مناره مسجد «وپن» به همراه دور شدن دوربین بر روی آسمان خراش‌های نیویورک	صدایی شبیه ناله یک زن و آهنگ دلهره‌آور
سیرینا	۲۰۰۵	مأمور شکنجه شده و خون‌آلود آمریکایی نقش بر زمین و تصویر رهبر روحانی «حزب‌الله»	صدای بوق ماشین‌ها بدون آهنگ
تسلیم	۲۰۰۷	مأمور آمریکایی در حال عبور از خیابان خلوت که حمالی با خرش از روبه‌روی او می‌آید	صدای آنونس محیط و مکالمات
ر بوده شده (۲)	۲۰۱۲	یک شات از مسجد بزرگ استانبول و ورود توریست‌های مسلمان برای اولین بار	آهنگ دلهره‌آور
گنجه رنج	۲۰۰۹	ختنا کردن بعب و یک فضای آشفته با کات‌های سریع و سردستی با لرزش	هشدار پلیس با صدای خشن به همراه صدای بوق و آهنگی ممتد شبیه بوق و آژیر
مجموعه «دروغها»	۲۰۰۸	نمای هوایی از شهر سامراه و تصویر مأمور آمریکایی در حال دراز کش و شکنجه مسلمانان	آهنگی دلهره‌آور به همراه صدای پارس سگ
مجموعه «دروغها»	۲۰۰۸	نمای از یک زباله‌دان خارج از شهر به همراه جسد یک مسلمان سنی که به دستور یک روحانی شیعه کشته شده و چند سگ که بر روی جنازه هستند	آهنگی دلهره‌آور به همراه پارس سگ
خودی	۱۹۹۹	تهیه‌کننده آمریکایی برنامه خبری «مایک والاس» با چشمانی بسته درحالی‌که روبه‌روی شیخ فضل‌الله رهبر معنوی «حزب‌الله» نشسته است.	صدای آنونس و پارس سگ و بوق ماشین‌ها در خیابان به همراه آهنگی دلهره‌آور

مهم‌ترین قواعد «تداعی معانی»، که سینمای هالیوود در ترویج فرهنگ اسلام‌هراسی از آن استفاده می‌کند عبارت است از:

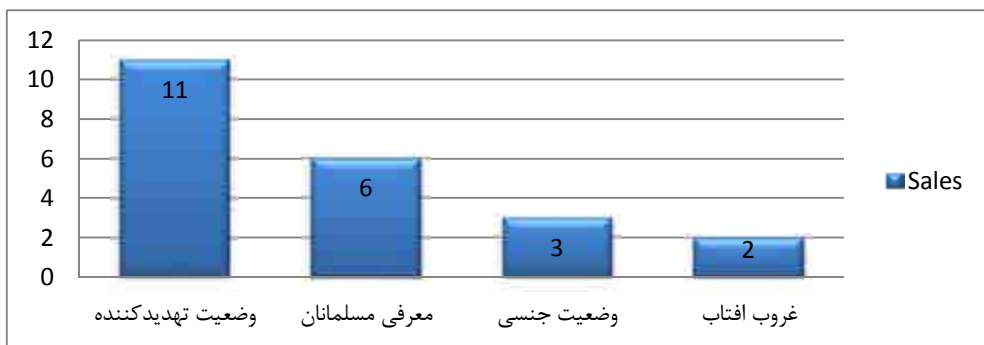
۱. مجاورت یا همزمانی: وقتی دو شیء یا دو رویداد از لحاظ زمانی و مکانی مقارن با هم یا نزدیک به هم باشند، همدیگر را تداعی می‌کنند.
۲. مشابهت یا همانندی: امور مشابه باعث تداعی یکدیگر می‌شوند. این شباهت می‌تواند موضوعی، مفهومی یا واژگانی باشد.
۳. تضاد: تضاد و تقابل دو شیء نیز باعث تداعی یکی توسط دیگری می‌شود.
۴. علی و معلولی: دو چیز که دارای نسبت علی و معلولی باشند موجب تداعی یکدیگر خواهند شد (نسبت علی و معلولی گاه ذیل نسبت مجاورت جای داده می‌شود).

به ادعای «روان‌شناسی شناخت»، هر چیزی که انسان با حواس پنج‌گانه خود حس کند برای تحلیل و بررسی، به قسمت ناهشیار ذهن انتقال یافته، به‌طور موقت یا دایم، در ضمیر ناخودآگاه ذخیره می‌شود. قدر مسلم این است که اگر انسان با یک تجربه تلخ و به‌یادماندنی در زندگی خود مواجه شود، خاطره آن واقعه ناگوار در ذهن وی ثبت و ضبط خواهد شد. از این پس، وی در هر زمان و هر مکانی که با آن رویداد یا رویداد مشابه یا حتی توصیف نمادین آن توسط دیگران یا در نتیجه مرور خاطرات خود با آن مواجه شود، ضمیر ناخودآگاه او، خاطره منفی ذخیره‌شده مذکور را به یاد می‌آورد و به‌تبع آن، همه ذهنیات، احساسات، واکنش‌ها و آثار مرتبط با آن احضار شده، به قسمت هشیار ذهن انتقال می‌یابد (ر.ک. اندرسون، ۱۳۸۰، ص ۶۵-۱۹۰؛ اتکینسون و دیگران، ۱۳۸۵، ص ۲۵۵-۳۱۵).

همان‌گونه که اشاره شد، برنامه‌های اسلام‌ستیز هالیوود بر مبنای چهار اصل مهم شرطی‌سازی و تداعی معانی مبتنی شده است. هالیوود سعی دارد تا با گره زدن یک آموزه، شخصیت، ارزش، هنجار یا آرمان اسلامی با رفتارهای خشن، غیرانسانی، توجیه‌ناپذیر و نفرت‌زا، موجبات تداعی این دو و آثار متعاقب و قهری آن را در ذهن و نفس مخاطب فراهم آورد تا او هر بار با دیدن و یا شنیدن یکی، به‌صورت ناخودآگاه، به دیگری انتقال یافته، ذهن و روانش درگیر شود.

نکته پایانی اینکه نمونه فیلم‌های منتخب در این مقاله برای تحلیل، عمدتاً با محوریت چند ملاک همچون شهرت، مصرف بالا، برجستگی حضور موضوع موردنظر، صراحت بیان، و دسترسی آسان انتخاب شده‌اند.

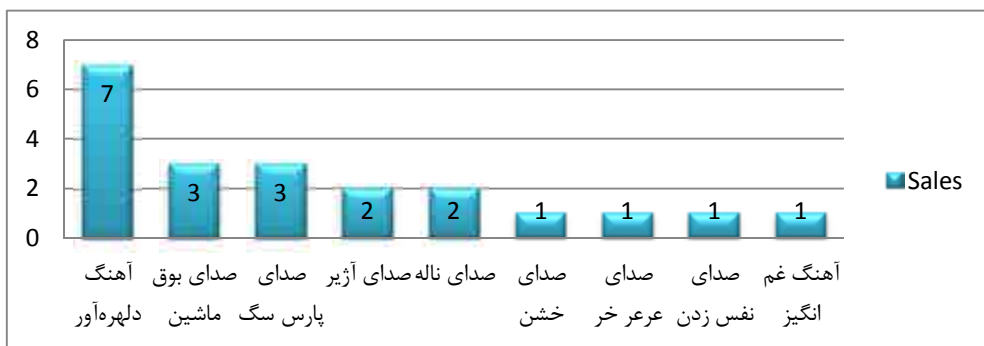
قلب با نام «وضعیت تهدیدکننده» قرار داده شود و صحنه‌ها جنسی و سخنان جنسی نیز در قالب دیگری با نام «وضعیت جنسی» جای داده شود. همچنین استفاده از صدای اذان برای معرفی مسلمانان و مناطق مسلمان‌نشین در قالب «معرفی مسلمانان» جای گرفته است. با این تفصیل، فراوانی درصد نماها و تصاویر ارائه‌شده در هنگام پخش اذان، به قرار ذیل است:

نمودار (۱): نماهای تصویری در هنگام پخش اذان

۶۱/۱ درصد وضعیت تهدید کننده؛ ۳۳/۳ درصد معرفی مسلمانان؛ ۱۶/۶ درصد وضعیت جنسی؛ ۱۱/۱ درصد نمایش غروب آفتاب

در این نماها نیز فراوانی صداهای شنیده شده هنگام پخش اذان این‌گونه بوده است: ۳۸/۸ درصد آهنگ دلهره‌آور؛ ۱۶/۶ درصد صدای بوق ماشین؛ ۱۶/۶ درصد صدای پارس سگ؛ ۱۱/۱ درصد صدای آژیر خطر یا آمبولانس؛ ۱۱/۱ درصد صدای ناله زن؛ ۵/۵ درصد صدای خشن؛ مثل صدای عرعر الاغ، صدای نفس زدن شدید و صدای آهنگ غم‌انگیز.

نمودار (۲): صداهای شنیده‌شده هنگام پخش صدای اذان

قاتل زبده	۲۰۱۱	در اولین ورود دنی قاتل حرف‌های به عمان با ساختمان‌هایی شبه خانه گلی با معماری اسلامی در خیابان‌هایی بدون آسفالت و نیز برای نشان دادن ورود به عمان در دو صحنه دیگر	صدای قرآنی که از بلندگو پخش می‌شود و مهمه مردم درحالی که اثری از جمعیت نیست، به همراه آهنگی دلهره‌آور؛ در دو صحنه دیگر فقط صدای آونوس وجود دارد.
شرایط	۲۰۱۱	تصاویری از همجنس‌بازی دو دختر مسلمان ایرانی با لباس‌های عریان در حال شنا	آهنگ دلهره‌آور
فصل کرگدن	۲۰۱۲	نمایی از یک مسجد و لخت شدن پسر مرد شاعر و زنی که سایه‌اش بر پرده اتاق افتاده در خانه‌ای غیر از خانه خودشان به همراه همسر شاعر که در حال کشیدن پرده اتاق است و مرد شاعر که نظاره‌گر ماجراست	صدای نفس نفس زدن مرد شاعر به سختی
تهران من برای فروش	۲۰۰۹	مرضیه و دوستش بر بالای کوهی مشرف بر تهران، نظاره‌گر تهران هستند و مرضیه بر سر تهران فریاد می‌کشد.	صدای آژیر آمبولانس به همراه فریاد و ناله‌های زجرآور مرضیه
هیچ کس از گریه‌های ایرانی خبر ندارد	۲۰۰۹	قدم زدن اشکان در راهروهای دادگستری	صدای آونوس محیط
بدون دخترم هرگز	۱۹۹۱	ورود یک روحانی به مسجد و گذاشتن نوار اذان به هنگام صبح و نمایش بلندگوها و بیدار کردن محمود توسط پدرش برای اقامه نماز صبح و ناراحتی کتی از این رسم	صدای عرعر خر
سنگ‌سار ثریا میم	۲۰۰۸	تصویری از غروب آفتاب و چهره مرموز علی، شوهر ثریا، که فکر می‌کند یک آتو از ثریا گرفته است.	آهنگی غم‌انگیز
زنان بدون مردان	۲۰۰۹	فائزه و مونس در حال صحبت درباره بکارت دختران و خودکشی کردن مونس با صدای اذان	صدای آونوس محیط و مکالمات و تظاهرات مردم در حمایت از مصدق
۳۰ دقیقه پس از نیمه شب	۲۰۱۲	بیدار شدن مایا مأمور سیا از خواب با صدای اذان	صدای آونوس محیط
۳۰ دقیقه پس از نیمه شب	۲۰۱۲	یکی از افراد بن لادن برای دستگیری فرج، پیام‌رسان ویژه بن لادن، توسط پلیس پاکستان در میان جمعیت رها می‌شود.	صدای آونوس محیط

برای تحلیل تصاویری که به همراه پخش صدای اذان در فیلم‌ها به نمایش گذاشته شده، سعی گردیده است تا الگوی مناسبی که بتواند ارتباطی میان تصاویر برقرار کند، ارائه شود. پس از بررسی نماهای موجود، این نتیجه حاصل شد که تصاویری مانند خودکشی، شکنجه افراد، فرد شکنجه‌شده خون‌آلود، جسد یک مقتول، دستگیری و ربایش، اسیری و دربند بودن، از خواب پریدن، و ناامیدی و یأس در یک

روشن است که صدای پارس سگ، بوق‌های ممتد توسط وسایل نقلیه، آذیر خطر، ناله و آهنگ غم‌انگیز از مصادیق صداهایی هستند که سبب ایجاد دلهره و اضطراب می‌شوند.

نشان دادن تصاویر همراه با درصد بالایی از وضعیت‌های تهدیدکننده و آهنگ‌های دلهره‌آور از مشخصات این صحنه‌هاست. در دفعات متعددی نیز علاوه بر صدای اذان، به معرفی ضمنی مسلمانان و مکان‌های قدسی آنان اقدام شده است. از مشاهده این آثار، چنین استنباط می‌شود که هدف تولیدکنندگان - با توجه به قانون اول «تداعی معانی» یعنی: «مجاورت و همنشینی» - ایجاد اضطراب، نفرت و واکنش منفی در مخاطبان در هنگام شنیدن صدای اذان یا دیدن افراد مسلمان و اماکن مذهبی آنهاست.

مشمئزکننده‌تر اینکه در برخی صحنه‌ها، پخش اذان با برقراری روابط پست جنسی همراه شده است. فیلم‌های *شرایط*، اثر *مریم کشاورز*، *زنان بدون مردان* اثر *شیرین نشاط* و *فصل کرگدن* اثر *بهمن قبادی* (از ایرانیان خارج‌نشین) از این نمونه‌هاست. روشن است که به دلیل ممنوعیت فضای روابط جنسی آزاد و لجام‌گسیخته در کشورمان، این صحنه‌ها بیشتر معرف عقده‌گشایی و دهن‌کجی تولیدکنندگان این آثار، به جامعه مذهبی، فرهنگ دینی و سیاست‌های فرهنگی نظام اسلامی محسوب می‌شود.

۲. استفاده از دیگر شعائر اسلامی در پس‌زمینه‌ها

پخش اذان، قرآن، دعا، نواها و آهنگ‌های اسلامی در کنار تصاویر و صداهای خاص، به‌ویژه موسیقی‌های دلهره‌آور، نوعی تداعی منفی در ذهن مخاطب ایجاد می‌کند. در برخی از فیلم‌های هالیوودی سعی شده است تا مسلمانان همواره با عنوانین دارای بار منفی، همچون بنیادگرایی، افراطی، تروریست، و خشونت‌گرا معرفی شوند و نواهای اسلامی با صحنه‌های خشن و غیرانسانی همراه گردد تا فرایند شرطی‌شدن ذهن مخاطب بر اساس تداعی و تقارن آنها با یکدیگر صورت پذیرد.

استفاده از نمادهای اسلامی در پس‌زمینه صحنه‌ها نیز کاری شبیه پخش اذان در فیلم‌هاست. در جدول ذیل، که بر اساس میزان فراوانی تعرضات غیرمستقیم فرهنگی طراحی شده، نمونه‌هایی از نمادهای اسلامی و کارکرد آنها مشخص شده‌اند:

نام فیلم	نماد در فیلم	کارکرد نماد در فیلم
بدون دخترم هرگز	نمایی از درون یک مسجد و نماز؛ تابلو آیه ۵ سوره قصص «وَتُرِيدُ أَنْ نَمُنَّ عَلَى الَّذِينَ اسْتَضَعُوا فِي الْأَرْضِ وَنَجْعَلَهُمْ أُمَّةً وَنَجْعَلَهُمُ الْوَارِثِينَ: تابلو «الله ولی التوفیق»؛ تابلو آیه ۱۳ سوره صف «نَصْرَ مِنَ اللَّهِ وَفَتْحَ قَرِيبٍ»؛ تصویر حضرت عباس <small>علیه السلام</small> ؛ تصویر امام خمینی <small>علیه السلام</small> ؛ تصویر خانه خدا؛ تصویر شهید بهشتی؛ آرم سپاه؛ پلاکاردهایی با شعارهای انقلابی مثل «مرگ بر آمریکا»، «خمینی قلب ملت ایران است»، «انقلاب اسلامی یک نهضت جهانگیر است»، «آمریکا هیچ غلطی نمی‌تواند بکند»، «ملت ایران در مقابل استکبار قیام خواهد کرد»، «همه باید برای مقابله با آمریکا آماده باشیم»، «نماز جمعه پشتوانه استقرار حاکمیت حق است»، «ما از یک وجب خاک میهن اسلامی صرف‌نظر نخواهیم کرد»، «جنگ جنگ تا پیروزی»	ایران به دنبال حاکمیت بر دنیاست (اشاره به آیه «و نرید ان نمون...» و پلاکارد «انقلاب ایران یک نهضت جهانگیر است»); مذهبی جلوه دادن افرادی که حقوق زنان را ضایع می‌کنند و بسیار دروغ می‌گویند؛ وحشی و غیر منطقی جلوه دادن انقلابیان، به‌ویژه نیروهای سپاه پاسداران انقلاب اسلامی
سنگسار ثریا	آیه ۱۶ سوره نساء «وَاللَّذَانِ يَأْتِيَانِهِمَا مِنْكُم فَأَذْوَهُمَا فَإِنَّ بَابًا وَأَصْلَحًا فَأَعْرِضُوا عَنْهُمَا إِنَّ اللَّهَ كَانَ تَوَّابًا رَحِيمًا»، تابلو آیه الكرسي، یک شمشیر آویزان بر روی دیوار، عکس بزرگی از امام خمینی <small>علیه السلام</small> ؛ تابلو حدیث «علی مع الحق و الحق مع علی»	وحشیانه بودن حکم مجازات زناکار در اسلام و نقض حقوق بشر (اشاره به آیه «وَاللَّذَانِ يَأْتِيَانِهِمَا مِنْكُم فَأَذْوَهُمَا»); انقلاب اسلامی و امام خمینی <small>علیه السلام</small> بنیان‌گذار تفکر افراطی شیعی؛ تأکید بر خشونت اسلام (اشاره به شمشیر آویزان زیر تابلو فرش قرآنی)
آرگو	تصویر امام خمینی <small>علیه السلام</small> ؛ آیه‌الله بهشتی و بنی صدر؛ آرم سپاه پاسداران انقلاب اسلامی؛ پلاکاردهایی با شعارهایی مثل «وای اگر خمینی حکم جهادم دهد!»	انقلاب اسلامی و امام خمینی <small>علیه السلام</small> بنیانگذار تفکر رادیکالی شیعی؛ اشاره به فرهنگ شهادت‌طلبی در راه خدا - وحشی و غیر منطقی جلوه دادن انقلابیان به‌ویژه نیروهای سپاه پاسداران انقلاب اسلامی
خودی	تصویر امام خمینی <small>علیه السلام</small> ؛ عکس علامه فضل‌الله رهبر معنوی «حزب‌الله»، پلاکاردهای «کل یوم عاشورا و کل ارض کربلا»، «فان حزب الله هم الغالبون»، «السلام علیک یا ابوالفضل»، تابلو صلوات «اللهم صل علی محمد و آل محمد»، چندین تابلو از آیات قرآن مثل آیه ۴۶ انفال «وَأَصْبِرُوا إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ»؛ و تابلویی که بر آن نوشته شده «بسم الله الرحمن الرحيم، الله اکبر، ما أخذ بالقوة لا يسترد إلا بالقوة» (جمله‌ای از جمال عبدالناصر)	تأکید بر خشونت و روش‌های خشونت‌آمیز برای مبارزه (اشاره به جمله جمال عبدالناصر که گفته بود: آنچه به زور گرفته شده به زور پس گرفته می‌شود)، پیروی از روش امام خمینی <small>علیه السلام</small> بنیانگذار تفکر افراطی شیعی و اشاره به فرهنگ شهادت‌طلبانه عاشورا و انتحار در راه عقیده

از پاریس با عشق	تصویر یک روحانی شیعه بر روی دیوار با یک کلاشینکف در کنار آن روحانی؛ پرچم «لاله الا الله محمد رسول الله»، الجنة للجميع العالم؛ تابلویی منقش به «الله» و دو سلاح کلاشینکف در دو طرف آن	تأکید بر خشونت و روش‌های خشونت‌آمیز برای مبارزه در اسلام؛ پی‌روی از تفکرات افراطی شیعی (تصویر روحانی شیعه به همراه سلاح) و اشاره به فرهنگ شهادت‌طلبی در راه خدا و وعده بهشت
قاتل زبده	ساختمان مسجد؛ کلمه الله بر روی دیوار؛ شعار «بالروح بالدم، نفدیک یا شیخنا»	تأکید بر مسلمان بودن منطقه؛ فدایی بودن به صورت کورکورانه
تسلیم	دفترچه‌ای پر از حدیث و قرآن، چند نمونه: «العلم فی الصغر کالتقش فی الحجر»، «توکلت علی الله»، «شهادت یا نصرت»، «الله اکبر»	تأکید بر خشونت و روش‌های خشونت‌آمیز برای مبارزه و اشاره به فرهنگ شهادت‌طلبی در راه خدا و وعده بهشت؛ اشاره به شست‌وشوی مغزی مسلمانان در دوران کودکی (حدیث «العلم فی الصغر»)
نیروی ویژه	پرچمی که بر روی آن نقش یک شمشیر است و بالای آن نوشته شده: «لاله الا الله محمد رسول الله» و زیر آن نوشته شده: «لشکر طالبان صیف احمد الجهاد فی سبیل الله»	تأکید بر خشونت و روش‌های خشونت‌آمیز برای مبارزه (اشاره به شمشیر در پرچم)
مجموعه «همه دروغ‌ها»	نمایی از یک مسجد، پرچمی که بر روی آن نقش یک ماه مهتابی است که بالای آن نوشته شده «لاله الا الله محمد رسول الله»	تأکید بر مسلمان بودن منطقه، اشاره به خشونت‌آمیز بودن رفتار مسلمانان (پرچم در بالای سر شخصی قرار داشت که قرار بود در راه خدا، به خاطر کافر بودنش کشته شود).
اسم من خان است	نمایی از درون و بیرون یک مسجد؛ تابلویی که بر روی آن نوشته شده: «ماشاء الله، لا قوه الا بالله»	تأکید بر مسلمان بودن منطقه، و مسجد به‌عنوان یک تهدید (عوامل خراب‌کار و تروریست در مسجد بر ضد غرب آماده می‌شوند).
گنجینه رنج	تابلویی که بر روی آن سوره توحید نوشته شده است	تأکید بر مسلمان بودن منطقه
پنج مناره در نیویورک	پرچمی که بر روی آن نوشته شده: «لاله الا الله محمد رسول الله» و در مسجد قرار دارد؛ پرچمی که بر روی آن نوشته شده: «لاله الا الله محمد رسول الله» و در زیر آن یک هلال ماه که عکس یک کلاشینکف درون آن هلال قرار دارد.	اشاره به مسلمان بودن افراد؛ اشاره به خشونت‌آمیز بودن رفتار مسلمان (پرچم در بالای سر شخصی قرار دارد که قرار بوده در راه خدا به خاطر کافر بودنش، کشته شود و هلالی که در آن کلاشینکف قرار دارد، چیزی شبیه آرم «سپاه پاسداران انقلاب اسلامی» و «حزب‌الله» لبنان).
قلمرو پادشاهی	نمایی از چند مسجد؛ چندین تابلو - فرش قرآنی که بعضی منقش به تصاویر مسجدالحرام و سوره حمد هستند.	تأکید بر مسلمان بودن منطقه؛ اشاره به خشونت‌آمیز بودن رفتار مسلمان (پرچم در بالای سر شخصی قرار دارد که قرار بوده در راه خدا به خاطر کافر بودنش کشته شود).

یونایتد ۹۳	نشان دادن قرآن؛ سربند قرمزی که بر سر تروریست‌هاست و بر روی آن نوشته شده: «الله اکبر»	تأکید بر اینکه افکار تروریست‌ها از قرآن نشأت گرفته است. اشاره‌ای به مجاهدان و شهدایی که از سربندهایی با نماد اسلامی در هنگام شهادت استفاده می‌کردند و اشاره به فرهنگ شهادت‌طلبی در راه خدا و وعده بهشت.
زاویه دید	تصویری از کعبه که بر روی آن نوشته شده: حج در کمد تروریست انتحاری است.	اشاره به مسلمان بودن تروریست و تأکید بر اینکه اسلام عامل خشونت است.
۳۰ دقیقه پس از نیمه شب	تصاویری از چند مسجد؛ نوشته «بسم الله الرحمن الرحیم» بر روی ساعد شکنجه‌گر آمریکایی؛ حدیث «اصحابی کالنجوم»	تأکید بر مسلمان بودن منطقه
مجموعه «۲۴»	تابلوی «بسم الله الرحمن الرحیم» و آیاتی از قرآن	تأکید بر مسلمان بودن منطقه
رپوده شده (۲)	نمایی از چند مسجد؛ تابلویی که بر روی آن نوشته شده: «بسم الله الرحمن الرحیم»	تأکید بر مسلمان بودن منطقه و مسلمان بودن تروریست‌ها

به اجمال، موضوعات برگرفته از نمادهای موجود به ترتیب فراوانی به قرار ذیل است:

- تأکید بر خشن بودن اسلام؛

- تأکید بر مسلمان بودن جمعیت این مناطق (مناطق که معمولاً به‌صورت کثیف، شلوغ، دارای معماری سنتی، با مردمی کم‌حوصله و عصبی به نمایش درآمده‌اند)؛

- اشاره به فرهنگ شهادت‌طلبی به‌عنوان منطق رفتاری تروریست‌ها؛

- اشاره به انقلاب اسلامی و امام خمینی علیه السلام به‌عنوان بنیان‌گذار تفکر افراطی شیعی؛

- تضييع حقوق بشر.

نمودار (۳) کارکرد نمادهای به کار رفته در فیلم‌ها

۳. استفاده تروریست‌ها از اذکار اسلامی

استفاده تروریست‌ها از اذکار اسلامی در هنگام انجام عملیات تروریستی یکی دیگر از مصادیق عینی و شیطنت‌آمیز و خباثت آشکار سازندگان این فیلم هاست. طبیعی است که مخاطب به دلیل قرابت، مجاورت و همزمانی این اذکار با اعمال خشن و تروریستی در قالب‌های تصویری جاذب، به هنگام تداعی و یادآوری این اعمال خشن، نوعی حالت تدافعی، ترس و نفرت از آنها و آفرینندگان آن در خود احساس می‌کند و ناخودآگاه حالتی از وازدگی و فاصله‌گزینی از خود بروز می‌دهد. در جدول ذیل که بر اساس نمونه «تخریب غیرمستقیم» طراحی شده است، به نمونه‌هایی از این همزمانی اشاره می‌شود:

نام فیلم	نمادها و شعارهای اسلامی در فیلم	نماد در فیلم
سریال ۲۴	الله اکبر	تروریست انتحاری در حین منفجر کردن خود در مترو
مجموعه همه دروغ‌ها	الله اکبر، بسم الله	تروریست‌های انتحاری هنگام منفجر کردن مکان استقرار خود به هنگام ورود پلیس به داخل ساختمان
مجموعه همه دروغ‌ها	الله اکبر، بسم الله الرحمن الرحیم «فَقَاتِلُوا أُمَّةَ الْكُفْرِ إِنَّهُمْ لَا أِيْمَانَ لَهُمْ لَعَلَّهُمْ يُتَّبَهُونَ»	هنگامی که تروریست‌ها قصد داشتند مأمور سیا را با شمشیر جلوی دوربین سر ببرند.
پنج مناره در نیویورک	الله اکبر، اعوذ بالله من الشیطان الرجیم، بسم الله الرحمن الرحیم	هنگامی که تروریست‌ها یک کارمند اداره پلیس را با شمشیر سر می‌برند و هنگامی که رهبر تروریست‌ها جوانان را برای شهادت در راه حکومت جهانی اسلام تشویق می‌کند، در تأیید حرف‌هایش «الله اکبر» می‌گویند.
از پاریس با عشق	بسم الله الرحمن الرحیم	هنگامی که تروریست انتحاری با ماشین بمب‌گذاری شده قصد داشت به ماشین حامل وزیر امور خارجه آمریکا بزند.
اسم من خان است	سبحان الله	هنگامی که دکتر فیصل رحمان در مسجد، مسلمانان را به جهاد علیه آمریکا تشجیع می‌کرد.
حکومت نظامی	الحمد لله، سبحان الله، خواندن سوره حمد و آیه اِنِّ «الَّذِينَ قَالُوا رَبَّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَفَامُوا تَتَنَزَّلُ عَلَيْنَهُمُ الْمَلَائِكَةُ»	هنگام دستگیری رهبر تروریست‌ها شیخ احمد بن طلال که علیه سفارت آمریکا در طهران عربستان عملیات تروریستی طراحی کرده بود.
قلمرو پادشاهی	لااله الا الله، صل الله، محمد رسول الله	وقتی تروریست انتحاری خود را در میان آمریکایی‌های ساکن عربستان منفجر می‌کند.
قلمرو پادشاهی	الله اکبر	وقتی ابوحزه، رهبر تروریست‌ها، به همراه افرادش، از دور شاهد عملیات انتحاری بر ضد آمریکایی‌ها هستند.
قلمرو پادشاهی	الله اکبر	هنگامی که ابوحزه قصد شلیک به سمت مأموران آمریکایی را داشت.
یونایتد ۹۳	«أَرْضَيْتُمْ بِالْحَيَاةِ الدُّنْيَا مِنَ الْآخِرَةِ فَمَا مَتَاعُ الْحَيَاةِ	ابتدای فیلم تروریست‌ها مشغول خواندن آیات قرآن هستند و این آیات بر

الدُّنْيَا فِي الْآخِرَةِ إِلَّا قَلِيلٌ وَعَدَّ اللَّهُ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَمَسَاكِنَ طَيِّبَةً فِي جَنَّاتِ عَدْنٍ وَ رِضْوَانٍ مِنَ اللَّهِ أَكْبَرَ ذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ إِنْ فَتَحْنَا لَكَ فَتْحًا مُبِينًا لِيُغْفِرَ لَكَ اللَّهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِكَ وَ مَا تَأَخَّرَ وَ يَمُنَّ بِعَمَلِكَ وَ يَهْدِيكَ صِرَاطًا مُسْتَقِيمًا وَ يَضْرِبَكَ اللَّهُ نَصْرًا عَزِيمًا هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ السَّكِينَةَ فِي قُلُوبِ الْمُؤْمِنِينَ لِيُذْهِبُوا إِيمَانًا مَعَ إِيمَانِهِمْ وَ لِلَّهِ جُنُودُ السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ وَ كَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا لِيَدْخُلَ الْمُؤْمِنِينَ وَ الْمُؤْمِنَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَ يَكْفُرُ عَنْهُمْ سَبَابَهُمْ وَ كَانَ ذَلِكَ عِندَ اللَّهِ فَوْزًا عَظِيمًا وَ يَعَذِّبُ الْمُنَافِقِينَ وَ الْمُنَافِقَاتِ وَ الْمَشْرُكِينَ وَ الْمَشْرِكَاتِ الطَّائِفِينَ بِاللَّهِ ظَنُّ السُّوءِ عَلَيْهِمْ دَائِرَةُ السُّوءِ وَ غَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَ لَعَنَهُمْ وَ أَعَدَّ لَهُمْ جَهَنَّمَ وَ سَاءَتْ مَصِيرًا وَ لِلَّهِ جُنُودُ السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ وَ كَانَ اللَّهُ عَزِيمًا حَكِيمًا.	روی نماز خواندن تروریست‌ها و حتی بر روی تصاویری از زدودن موهای زاید بدن آنها گذاشته شده است و هلی شاتی که بر روی ساختمان‌های سربه فلک کشیده آمریکا با صدایی از تلاوت قرآن صورت می‌گیرد.	
یونایتد ۹۳	الله اکبر	هر یک از تروریست‌ها کاری انجام می‌دهد: به گروگان گرفتن مهماندار هواپیما، فرو کردن چاقو در گردن مسافر بیگناه، کندن لباس و به نمایش گذاشتن بمبی که برای انتحار به خود بسته است.
یونایتد ۹۳	یاالله	به زمین زدن یک مسافر مجروح
یونایتد ۹۳	الحمد لله، لااله الا الله	هنگام شنیدن خبر اصابت دو هواپیما به برج‌های دوقلوی تجارت جهانی
غیرقابل تصور	In the name of the Allah the merciful and his prophet Mohammed peace be upon him	کلام ابتدایی یک تروریست مسلمان در ویدئویی که آمریکا را به منفجر کردن سه بمب هسته‌ای در شهرهای پرجمعیت آن تهدید می‌کند
سنگسار ثریامیم	الله اکبر	هنگامی که ثریا محکوم به سنگسار شد
بادادک‌باز	الله اکبر	هنگامی که نیروهای طالبان مرد و زنی را در وسط زمین فوتبال سنگسار می‌کنند مردم فریاد «الله اکبر» سر می‌دهند.
۳۰ دقیقه پس از نیمه شب	الله اکبر	هنگامی که یک تروریست مسلمان خود را در میان نیروهای آمریکایی منفجر می‌کند.

ذکر «الله اکبر»، «بسم الله» و تلاوت آیات قرآن از جمله اذکاری است که تروریست‌ها هنگام اجرای عملیات تروریستی، مکرر بر زبان جاری می‌کنند و همین قرابت و همزمانی نیز تداعی‌گر روح تروریستی شخصی است که در حالت‌های عادی، در حال گفتن این اذکار است. به علت آنکه ذکر

۵. مقارنه‌سازی مسلمانی با تروریست بودن

امروزه غرب بدون فهمی درست و عمیق از اسلام و تعالیم حیات‌بخش آن، دشمن جدیدی در برابر خود احساس کرده است و به غلط، سعی دارد آن را به‌عنوان جایگزین کمونیسم در دوران جنگ سرد به‌شمار آورد. غرب عمدتاً با محوریت رسانه، در تصویرسازی قالبی و ناقص خود، مسلمانان را بدون استثنا در زمره «بنیادگرایان» یا «تروریست‌های بالقوه» معرفی می‌کند. این تصور بی‌مبنا و کاملاً ظالمانه از طریق رسانه‌های جهان‌گستر غرب، علاوه بر کشورهای غربی در سراسر، جهان نیز منعکس می‌شود. در رسانه‌های غربی، به‌ویژه سینمای هالیوود، به‌ندرت از کلماتی نظیر «منطقی»، «احیاگر»، «عدالت‌خواه»، «اخلاق‌مدار» برای توصیف مسلمانان استفاده می‌شود، درحالی‌که واژه‌های نفرت‌انگیزی نظیر بنیادگرا (به‌معنای غربی آن)، «تروریست»، «خشونت‌طلب»، «بی‌رحم» به‌وفور، در قالب‌های کلامی و غیرکلامی، برای توصیف مسلمانان در ضمن محصولات رسانه‌ای و فیلم‌های سینمایی استفاده می‌شود. به سبب همین مقارنه‌سازی، معمولاً پس از هر واقعه غیرانسانی و تروریستی در هر گوشه از جهان، رسانه‌های خبری غرب از عباراتی نظیر «مردانی با شمایل اعراب پس از انفجار، در اطراف محل دیده شده‌اند» با بهره‌گیری از قالب‌های زبانی ناظر به مسلمانان یا اعراب مسلمان، فراوان استفاده می‌کنند. شواهد موجود در فیلم‌های ذیل گواه صدق این مدعاست:

نام فیلم	سال تولید	داستان براساس شرطی‌سازی مسلمانان به‌عنوان تروریست
شیکه	۱۹۷۶	
بازگشت به آینده	۱۹۸۵	مسلمانان تروریست لیبی در پی دستیابی به سلاح اتمی هستند
دیوانه‌وار	۱۹۸۸	مسلمانان عرب تروریست به دنبال فیوز بمبی برای انفجار در اسرائیل هستند
دروغ‌های حقیقی	۱۹۹۴	مسلمانان عرب تروریست بمب هسته‌ای را به آمریکا آورده، می‌خواهند آن را در یکی از شهرهای آمریکا منفجر کنند.
حکومت نظامی	۱۹۹۸	مسلمانان عرب تروریست با عملیات انتحاری در مکان‌های عمومی شهر نیویورک، سبب برهم زدن نظم و ثبات آمریکا شده‌اند.
۱۰۰ دختر	۲۰۰۰	فیلم کم‌دی که در آن به تروریست بودن مسلمانان به‌عنوان یک اصل غیرقابل خدشه و باور عمومی مردم آمریکا اشاره می‌شود.
آمریکای زیبا	۲۰۰۱	ایرانیان افرادی تروریست و خشن معرفی شده‌اند که به خاطر اسلام، رفتارهای نامعقول و خشن - مثل گروگان‌گیری - دارند.
۲۴	۲۰۰۱ تا ۲۰۱۰	مسلمانان تروریست‌هایی جانی هستند که با انفجار بمب‌های هسته‌ای در شهرهای آمریکا، سبب کشته شدن ده‌ها هزار شهروند آمریکایی شده‌اند.
سیرینا	۲۰۰۵	مسلمانان مصری - پاکستانی تروریست‌هایی هستند که با زدن یک موشک ضد تانک به یک ناو آمریکایی، به صورت انتحاری، سبب انفجار آن شده‌اند.

«الله‌اکبر» بیشترین ذکر است که در چنین مواردی تکرار می‌شود، به‌طور طبیعی، مخاطب هنگام شنیدن اذان، که بانگ مسلمانی است، حالت تنفر و انزجار و گاه ترس خود را تحت تأثیر تداعی دریافت‌های قبلی، ابراز می‌کند. لازم به ذکر است که این همزمانی نه فقط در فیلم‌ها که در بازی‌های رایان‌های نیز به وفور مشاهده می‌شود. در این بازی‌ها، هنگام فوران شعله‌های خشم چهره‌های منفی فیلم، همین اذکار بر زبانشان جاری می‌شود. سازندگان این سنخ محصولات فرهنگی به همین حد از خبثت نیز بسنده نکرده و آهنگ‌هایی با صدای «الله‌اکبر» و سایر اذکار اسلامی برای نفرت‌زایی هرچه بیشتر مخاطبان غربی خود نسبت به اسلام و مسلمین طراحی و تولید کرده‌اند. برای نمونه، می‌توان به آهنگ «ترنس اذان»، از دی‌جی علی گیتور (D. J. ALIGATOR) اشاره کرد که «الله‌اکبر» اذان با آهنگی بسیار دلهره‌آور عجین شده است.

۴. معرفی مساجد به‌عنوان کانون فتنه، خشونت و ترور

سیاست مقارنه‌سازی و ایجاد زمینه برای تداعی، در خصوص مکان‌های قدسی و معابد مسلمانان نیز اعمال شده است. این بدبینی و نفرت علاوه بر شنیدن اذکار اسلامی، از مشاهده مسجد و محل تجمع و عبادت مسلمانان نیز برای مخاطب تداعی می‌شود. در جدول ذیل، که بر اساس فراوانی نمونه «تهاجم غیر مستقیم فرهنگی» طراحی شده، به نمونه فیلم‌ها و مضامین استناد شده به آنها اشاره شده است:

نام فیلم	نماد در فیلم
اسم من خان است	در مسجد عده‌ای از مسلمان گرد هم آمده و به سخنرانی دکتر فیصل رحمان گوش می‌دهند که آنها را به انتقام از هندوها و اسرائیلی‌ها و حامیان آنها یعنی آمریکا، تشویق می‌کند.
تسلیم	در مسجد عده‌ای جوان مسلمان به سخنرانی رهبرشان گوش می‌دهند که آنها را تشویق به جهاد علیه آمریکا می‌کند.
غیرقابل تصور	یکی از ملاک‌های مأموران «اف. بی. آی» برای یافتن تروریست‌ها، رفتن اشخاص به مسجد است؛ اگر کسی به مسجد برود مشکوک است و تروریست اصلی از نمازگزاران مسجد پادشاه فهد است.
پنج مناره در نیویورک	عده‌ای جوان در مسجد، به حرف‌های رهبرشان درباره جهاد و شهادت گوش می‌دهند و او آنها را به آمادگی برای حکومت جهانی اسلام فرامی‌خواند.
پنج مناره در نیویورک	عده‌ای از مسلمانان در مسجد به حرف‌های رهبرشان گوش می‌دهند: او درباره لشکرکشی آمریکا به عراق و افغانستان و فلسطین صحبت می‌کند و آنها را «شیطان» می‌نامد و آمریکا را کشوری معرفی می‌کند که با سلاح‌های خود، سعی می‌کند دنیا را کنترل کند و سازمان ملل نیز در این باره بی‌تفاوت است.
مجموعه «۲۴»	تروریست‌ها به مسجد رفت‌وآمد دارند و تنها محلی که می‌توان آنها را پیدا کرد مسجد است.

یونایتد ۹۳	۲۰۰۶	مسلمانان عرب با ربودن یک هواپیمای در آمریکا قصد دارند آن را به همراه همه مسافران بی‌گناه، به کاخ سفید زده، منفجر کنند.
برات	۲۰۰۶	فیلم کم‌دی که به صورت منفعلانه، مسلمانان را «مشتی تروریست» می‌نامد که باید کشته شوند.
اورشلیم؛ شمارش معکوس	۲۰۰۶	گروهی از مسلمانان ایرانی موسوم به گروه «هفت شگفت‌انگیز» می‌خواهند با بمب‌گذاری در خاک آمریکا، این کشور را نابود کنند و نماینده اسرائیل در آمریکا را ترور می‌کنند.
تسلیم	۲۰۰۷	گروه تروریستی عرب، مسلمانانی که مخالف سیاست‌های آمریکا هستند و قصد جهاد در همه جای دنیا را دارند و با افراد مسلمان موافق سیاست‌های آمریکا نیز مخالفند و یک عملیات انتحاری برضد این افراد انجام می‌دهند که به کشته شدن زنان و کودکان بسیاری منجر می‌شود.
قلمرو پادشاهی	۲۰۰۷	تروریست‌های عربستانی مسلمان که با عملیات انتحاری در میان آمریکایی‌های مقیم عربستان، تعداد زیادی از زنان و کودکان بی‌گناه آمریکایی را به خاک و خون می‌کشند.
ربوده شده (۱)	۲۰۰۸	عده‌ای مسلمان آلبانیایی که در فرانسه به آدم‌ربایی و قاچاق دختران جوان برای فروش آنها مشغولند و دختر یک مأمور آمریکایی را ربوده، به یک عرب پولدار به‌عنوان کنیز و عضوی از حرم‌سرا می‌فروشند.
نقطه دید	۲۰۰۸	مسلمانان مراکشی تروریست که قصد دارند محموله رادیواکتیوی را برای عملیات خراب‌کارانه جابه‌جا کنند، ولی توسط «سیا» شناسایی و محموله‌شان ضبط می‌گردد. آنها در اقدامی تلافی‌جویانه، رئیس‌جمهور آمریکا را به گروگان می‌گیرند.
مرد آهنی (۱)	۲۰۰۸	مسلمانان تروریست که ملیت‌های ایرانی، افغانی، پاکستانی و عرب دارند و رئیس آنها فارسی صحبت می‌کند. آنها قصد دارند با سلاح‌های کشتار جمعی، امپراتوری عظیمی در منطقه راه بیندازند.
چشم عقاب	۲۰۰۸	آمریکا در جست‌وجوی مجید الکوهی، سرکرده گروهک تروریستی مسلمان است.
مجموعه «همه دروغ‌ها»	۲۰۰۸	گروهک تروریستی مسلمان به سرکردگی روحانی شیعی به نام «السلیم»، در همه جای دنیا، به‌ویژه اروپا و آمریکا، علیه منافع غرب عملیات انتحاری انجام می‌دهند.
گنجینه رنج	۲۰۰۹	عده‌ای مسلمان تروریست در عراق، بمب‌های جاده‌ای بر ضد نیروهای آمریکا کار می‌گذارند و افراد بی‌گناه زیادی را به کشتن می‌دهند.
قربانی	۲۰۰۹	گروهک تروریستی شیعی از افغانستان، هند و پاکستان در آمریکا گرد هم آمده‌اند تا علیه منافع و امنیت غرب، عملیات انتحاری انجام دهند و تعدادی از شهروندان بی‌گناه آمریکایی را به خاک و خون می‌کشند.
اسم من خان است	۲۰۰۹	عده‌ای مسلمان هندی تروریست در مسجدی گرد هم آمده، برای جهاد علیه آمریکا در حال کشیدن نقشه هستند.
پنج مناره در نیویورک	۲۰۱۰	گروهکی تروریستی از مسلمانان افراطی ترکیه علیه منافع آمریکا و غرب، در ترکیه عملیات انتحاری انجام می‌دهند.
از پاریس با عشق	۲۰۱۰	یک گروه تروریستی از مسلمانان پاکستانی که با نفوذ در شبکه جاسوسی «سیا» قصد عملیات انتحاری در اجلاس مهم وزرای خارجه کشورهای غربی را دارند.
غیرقابل تصور	۲۰۱۰	یک مسلمان آمریکایی با تهدید دولت آمریکا به انفجار بمب هسته‌ای در سه شهر مهم این کشور، خواستار خروج آنها از کشورهای مسلمان دنیاست و در نهایت نیز او یک بمب را در یک فروشگاه منفجر می‌کند و بیش از ۵۰ نفر از زنان و کودکان بی‌گناه آمریکایی را به خاک و خون می‌کشد.

نیروی ویژه	۲۰۱۱	سرکرده یکی از شاخه‌های طالبان به نام احمد ضیف در پی افشاگری یک خبرنگار زن فرانسوی، او را به گروگان گرفته و عده زیادی از دوستان افغانی این زن را به جرم همکاری با او اعدام می‌کند.
دیکتاتور	۲۰۱۲	در این فیلم کم‌دی، به صورت منفعلانه حادثه یازده سپتامبر و تروریست بودن مسلمانان و تهاجم ظالمانه آنها به اسرائیل و یهودیان یادآوری می‌شود.
ربوده شده ۲	۲۰۱۲	پدر سرکرده آدم ربای مسلمان آلبانیایی به خاطر انتقام فرزندش، خانواده مأمور آمریکایی را به گروگان می‌گیرد تا با انتقال آنها به زادگاهش، آنها را قصاص کند.
۳۰ دقیقه پس از نیمه شب	۲۰۱۲	مسلمانان تروریست حامی بن لادن در این فیلم به شکل‌های گوناگون به تصویر کشیده می‌شوند: از دریند بودن تا عملیات‌های انتحاری و کشت و کشتار افراد بی‌گناه از زنان و کودکان.

همان‌گونه که در قبل هم به‌اجمال اشاره شد، مسلمانان در فیلم‌های هالیوودی، به‌عنوان انسان‌های خشن، جنگ‌طلب، عصبی، خشک مقدس، بنیادگرا، افراطی، تمامیت‌خواه، مقلدان غیرخلاق، مخالف با پیشرفت، صنعت و فناوری، مخالف آزادی‌های اجتماعی، طرفدار مردسالاری و زن‌ستیزی، غوغاسالار، تروریست، دارای زندگی‌های خانوادگی شلوغ همراه با انواع محنت‌ها و تلخی‌های مستمر خانوادگی، افرادی کاملاً احساسی با زندگی‌های یکنواخت و خالی از تفریح و تنوع، کودک‌آزار، سرکوب‌کننده نیازهای جنسی افراد تحت تکفل و در عین حال، ارضاکنده افراطی و حیوانی نیازهای جنسی خود در قالب راه‌انداختن حرم‌سرا، افرادی متعصب، و بسیار ساده لوح معرفی می‌شوند. نوع دیگر تصویرسازی از مسلمانان در دو دهه اخیر، معرفی آنها به‌عنوان افرادی متمکن و پولدار است که برای راستای صدور دین و اعتقادات تعصب‌آمیز خود، به نقاط دور جهان مشارکت فعالیت داشته، برای نیل این هدف، به عملیات تروریستی نیز متوسل می‌شوند.

نتیجه‌گیری

جذاب‌ترین و پایدارترین نحوه انتقال اطلاعات، ارتباط تصویری است و مظهر کامل تصویر، سینماست. سینما به‌عنوان یک رسانه همگانی و پدیده‌ای مدرن، نقش بسزایی در به‌کارگیری شیوه‌های جدید برای القای نگرش و ایجاد ذهنیت‌های مورد نظر نسبت به هستی، مکاتب فکری، ادیان، فرهنگ‌ها، ایدئولوژی‌ها، گروه‌ها، و اقوام دارد. امروزه جهان غرب، به‌ویژه آمریکا، به اهمیت و قدرت تأثیرگذاری فوق‌العاده تصویر، به‌ویژه سینما پی برده است و از این طریق می‌کوشد تا ایدئولوژی‌ها، دیدگاه‌ها، مواضع، مفاهیم و سبک‌های زیستی مورد نظر خود را در گستره فرهنگ جهانی پراکنده ساخته، به‌تدریج، در ذهن مخاطبان نهادینه سازد.

گاه در اثر القائات و تبلیغات آنها، چنین تصور می‌شود که هالیوود صرفاً یک سینمای کاملاً تجاری است که در مواردی نیز محصولاتش رنگ و بوی سیاسی به خود می‌گیرد. از این رو، سینمای هالیوود مصداق کاملی از «سینمای آزاد» در مقابل «سینمای دولتی» و وابسته به‌شمار می‌آید. روش است که این تلقی با آنچه در واقع مشهود است، فاصله زیاد دارد. هالیوود حتی به اعتراف اندیشمندان غربی، سینمایی «اعتقادی - سیاسی» است که در خدمت اهداف استعماری استکبار جهانی به سرکردگی آمریکا قرار دارد و هر ایده، مرام، سیاست، رفتار و جنبشی که با منافع و اهداف توسعه‌طلبانه آمریکا ناهمسو باشد، زیر چرخ‌دنده‌های خشن این سینمای ایدئولوژیک لگدمال می‌شود.

«هنر هفتم» نیز همچون سایر هنرها و رسانه‌های غربی، در جهت دین‌گریزی، ترویج سکولاریسم، بی‌بندوباری اخلاقی، سرکوب فرهنگ‌های غیرغربی، منافع استکبار جهانی و در مقیاسی محدودتر، اسلام‌ستیزی عمل می‌کنند. نگرش اسلام‌ستیزانه غرب را به وضوح می‌توان از تحلیل برخی محصولات رسانه‌ای آن مشاهده نمود.

سینمای هالیوود از طریق فن شرطی‌سازی ذهن، «تداعی معانی» و تأثیرگذاری بر ضمیر ناخودآگاه، نه فقط به تخریب وجهه و هویت دینی مسلمانان می‌پردازد، بلکه با ترفندهای شیطانی، سعی دارد آموزه‌ها و ارزش‌های متعالی اسلام را به‌عنوان جامع‌ترین و کامل‌ترین دین الهی مورد حمله تبلیغات قرار دهد و اذهان جهانی را از آن دور سازد. معرفی اسلام به‌عنوان دینی خشونت‌زا، منجمد، منافی با آزادی‌های فردی و اجتماعی، تمامیت‌خواه، غیرعقلانی، مروج سنت‌های دوران جاهلیت، زن‌ستیز، تکلیف‌محور همراه با تحمیل تکالیف شاق و توجیه‌ناپذیر، بی‌توجه به حقوق انسان‌ها، غیرعلمی، خرافی و قرون وسطایی در محصولات سینمایی هالیوود گویای این مدعا و مبین عمق کینه‌گردانندگان استکباری این رسانه است.

معرفی مسلمانان در قالب چهره‌های نشانه‌دار (ریش‌دار، عبوس، خشن و بی‌منطق)، تکلم به زبان عربی، دارای پوشش و ظاهر اسلامی، استفاده از ادکار اسلامی و آیات قرآن به‌هنگام انجام اعمال تروریستی، و داشتن زنان و دختران باحجاب عمدتاً با هدف ایجاد ذهنیت منفی و نفرت و انزجار عمومی از این شخصیت صورت می‌گیرد. هالیوود بدین وسیله، طرح اسلام‌ستیزانه خود را با طرد کسانیکه آن را در عمل نمایندگی می‌کنند، تکمیل می‌کند.

همچنین در تحلیل عملکرد سینمای هالیوود، روشن می‌شود که این رسانه با غفلت آگاهانه از طرح آن دسته از آموزه‌ها و مفاهیم اسلامی که به دلیل عمق معنا، اتقان منطق، و تناسب با نیازهای فطری،

جاذبه زیادی برای انسان عصر حاضر داشته است، می‌تواند فارغ از درگیری‌های سیاسی و اعتقادی، سامانه وجودی او را به خود جلب کند و عملاً در مغالطه تقطیع، گام نهاده و به تحریف واقعیت دست زده است. روشن است که عطف توجه به مجموع آموزه‌ها، احکام و تعالیم اخلاقی اسلام و مراجعه به تفاسیر واقع‌بینانه ارائه‌شده از سوی اندیشمندان مسلمان، می‌تواند از برخی تفاسیر سطحی، قالبی و مغرضانه مبتنی بر متشابهات اسلام (در مقابل محکّمات و نصوص) و تفاسیر خاص و کم‌رونق برخی از گروه‌های افراطی مسلمان از این آموزه‌ها جلوگیری کند.

نام و مشخصات فیلم‌هایی که اسلام‌ستیزی و اسلام‌هراسی را تبلیغ کرده‌اند و در این نوشتار به آنها استناد شد، از این قرار است:

۱) نام فیلم: Body Of Lies؛ سال تولید: 2008؛ کارگردان: Ridley Scott؛ تهیه‌کننده: Ridley Scott, Donald De Line؛ نویسنده: William Monahan و David Ignatius؛ کشور سازنده: آمریکا؛ شرکت: Warner Brothers؛

۲) نام فیلم: Circumstance؛ سال تولید: 2011؛ کارگردان: Maryam Keshavarz؛ تهیه‌کننده: Karin Chien و Melissa M. Lee؛ نویسنده: Maryam Keshavarz؛ کشور سازنده: آمریکا؛ شرکت: Lion's Gate؛

۳) نام فیلم: Kasi Az Gorbehaye Irani Khabar Nadareh؛ سال تولید: 2009؛ کارگردان: Bahman Ghobadi؛ تهیه‌کننده: Bahman Ghobadi و Hossein Mehmet Aktas؛ نویسنده: Bahman Ghobadi؛ Mortezaeiyan؛ کشور سازنده: آمریکا؛ شرکت: IFC؛

۴) نام فیلم: My Tehran For Sale؛ سال تولید: 2009؛ کارگردان: Granaz Moussavi؛ نویسنده: Granaz Moussavi؛ کشور سازنده: آمریکا؛

۵) نام فیلم: Taken؛ سال تولید: 2008؛ کارگردان: Pierre Morel؛ تهیه‌کننده: Luc Besson؛ Didier Hoarau؛ نویسنده: Luc Besson و Robert Mark Kamen؛ کشور سازنده: فرانسه؛ شرکت: 20th Century Fox؛

۶) نام فیلم: Taken (2)؛ سال تولید: 2012؛ کارگردان: Olivier Megaton؛ تهیه‌کننده: Luc Besson؛ کشور سازنده: آمریکا؛ شرکت: Europa Corp؛

۷) نام فیلم: True Lies؛ سال تولید: 1994؛ کارگردان: James Cameron؛ تهیه‌کننده: James Cameron؛ Stephanie Austin؛ نویسنده: James Cameron و Claude Zidi؛ کشور سازنده: آمریکا؛ شرکت: 20th Century Fox؛

۸) نام فیلم: Zanan-E Bedun-E Mardan؛ سال تولید: 2009؛ کارگردان: Shirin Neshat؛ Shoja Azari؛ تهیه‌کننده: Philippe Bober و Martin Gschlacht؛ نویسنده: Shirin Neshat و Shoja Azari؛ کشور سازنده: آمریکا؛ شرکت: IndiePix؛

منابع

آوینی، سیدمرتضی، ۱۳۹۰، *آیین جادو*، تهران، واحه.

اتکینسون، ریتا ال و دیگران، ۱۳۸۵، *زمینه روان‌شناسی هیلیگارد*، ترجمه محمدتقی براهنی و دیگران، تهران، رشد.

سعید، ادوارد، ۱۳۸۷، *پوشش خبری اسلام در غرب*، ترجمه عبدالرحیم گواهی، تهران، دفتر نشر فرهنگ اسلامی.

اندرسون، جان روبرت، ۱۳۸۰، *نگرشی جامع بر یادگیری و حافظه*، ترجمه پونه مختاری و علی طیبی، تهران، دانشگاه علوم پزشکی.

باهنر، ناصر، ۱۳۸۷، *رسانه‌ها و دین، از رسانه‌های سنتی اسلامی تا تلویزیون*، تهران، مرکز تحقیقات صدا و سیما.

پست من، نیل، ۱۳۸۶، *زندگی در عیش، مردن در خوشی*، ترجمه صادق طباطبایی، چ پنجم، تهران، اطلاعات.

حسینی، سیدحسن، ۱۳۸۶، *دین و رسانه؛ رسانه دینی یا دین رسانه‌های، مطالعات نظری*، در مجموعه مقالات دین و رسانه، تهران، دفتر پژوهش‌های رادیو.

دفلور، ملوین و اورت ای. دنیس، ۱۳۸۳، *شناخت ارتباطات جمعی*، ترجمه سیروس مرادی، تهران، دانشکده صدا و سیما.

رضایی‌یزدی، محمد رضا، ۱۳۸۶، *تصویر مسلمانان در سینمای هالیوود و...*، در مجموعه مقالات دین و رسانه، تهران، دفتر پژوهش‌های رادیو.

سمتی، محمدمهدی، ۱۳۸۵، *عصر سی ان ان و هالیوود*، ترجمه نرجس خاتون براهوئی، تهران، نی.

مک کوایل، دنیس، ۱۳۸۲، *در آمدی بر نظریه ارتباطات جمعی*، ترجمه پرویز اجلالی، تهران، مرکز مطالعات و تحقیقات رسانه‌ها.

نصر، سیدحسین، ۱۳۷۶، *جوان مسلمان و دنیای متجدد*، ترجمه مرتضی اسعدی، تهران، طرح نو.

هانتینگتون، ساموئل، ۱۳۸۶، *نظریه برخورد تمدن‌ها*، ترجمه مجتبی امیری، چ هفتم، تهران، وزارت امور خارجه.

هورر، استوارت ام، نات لاندبای، ۱۳۸۵، *بازاندیشی در باره رسانه، دین و فرهنگ*، ترجمه مسعود آریایی‌نیا، تهران، سروش.

هورر، استوارت ام، ۱۳۸۸، *دین در عصر رسانه‌ها*، ترجمه علی عامری مهابادی و دیگران، قم، مرکز پژوهش‌های اسلامی صدا و سیما.

یزدی‌نژاد، زهرا، ۱۳۸۷، *ناتوی فرهنگی*، تهران، خورشید باران.

http://wiki.answers.com/Q/How_many_films_are_made_by_Hollywood_each_year
commission on human rights. Fifty-fertsession. Item10of the perovisionalagenda. E/CN.4/1995/32 .

Fuller, Graham, The Future of Political Islam, Palgrave Macmillan, 2004.

۹) نام فیلم: The Hurt Locker؛ سال تولید: 2009؛ کارگردان: Kathryn Bigelow؛ تهیه‌کننده: Kathryn Bigelow و Greg Shapiro؛ نویسنده: Mark BoalY؛ کشور سازنده: آمریکا؛ شرکت: First Light Video؛

۱۰) نام فیلم: The Insider؛ سال تولید: 1999؛ کارگردان: Michael Mann؛ تهیه‌کننده: Michael Mann و Pieter Jan Brugge؛ نویسنده: Michael Mann و Eric Roth؛ کشور سازنده: آمریکا؛ شرکت: Buena Vista؛

۱۱) نام فیلم: Kasi Az Gorbehaye Irani Khabar Nadareh؛ سال تولید: 2009؛ کارگردان: Bahman Ghobadi؛ تهیه‌کننده: Bahman Ghobadi؛ Hossein؛ Mehmet Aktas و Bahman Ghobadi؛ نویسنده: Mortezaeiyan؛

کشور سازنده: آمریکا؛ شرکت: IFC؛

۱۲) نام فیلم: Killer Elite؛ سال تولید: 2011؛ کارگردان: Gary McKendry؛ تهیه‌کننده: Steve Chasman و Sigurjon Sighvatsson؛ نویسنده: Matt Sherring و Ranulph Fiennes؛ کشور سازنده: آمریکا؛ شرکت:

20the Century Fox

۱۳) نام فیلم: Rendition؛ سال تولید: 2007؛ کارگردان: Gavin Hood؛ تهیه‌کننده: Steve Golin و Toby Emmerich؛ نویسنده: Kelley Sane؛ کشور سازنده: آمریکا؛ شرکت: New Line Cinema؛

۱۴) نام فیلم: The Siege؛ سال تولید: 1998؛ کارگردان: Edward Zwick؛ تهیه‌کننده: Edward Zwick و Robin Budd؛ نویسنده: Menno Meyjes و Edward Zwick؛ کشور سازنده: آمریکا؛ شرکت: 20the Century Fox؛

۱۵) نام فیلم: The Stoning Of Soraya M؛ سال تولید: 2008؛ کارگردان: Cyrus Nowrasteh؛ Stephen McEveety و John Shepherd؛ نویسنده: Cyrus Nowrasteh و Betsy Giffen Nowrasteh؛ کشور سازنده:

آمریکا؛ شرکت: Lions Gate؛

۱۶) نام فیلم: Syriana؛ سال تولید: 2005؛ کارگردان: Stephen Gaghan؛ تهیه‌کننده: George Clooney و Michael Nozik؛ نویسنده: Stephen Gaghan و Robert Baer؛ کشور سازنده: آمریکا؛ شرکت:

Warner Bros؛

۱۷) نام فیلم: The Hurt Locker؛ سال تولید: 2009؛ کارگردان: Kathryn Bigelow؛ تهیه‌کننده: Kathryn Bigelow, Greg Shapiro؛ نویسنده: Mark Boal؛ کشور سازنده: آمریکا؛ شرکت: First Light Video؛

۱۸) نام فیلم: Zero Dark Thirty؛ سال تولید: 2010؛ کارگردان: Kathryn Bigelow؛ کشور سازنده: آمریکا؛ شرکت: Columbia Pictures؛

۱۹) نام فیلم: Not Without My Daughter؛ سال تولید: 1991؛ کارگردان: Brian Gilbert؛ تهیه‌کننده: Mary Jane Ufland و Harry J. Ufland؛ نویسنده: William Hoffer و Pat Riddle؛ کشور سازنده: آمریکا؛ شرکت:

MGM/UA